

BMC

YACHT GROUP

Wijs met integriteit



Partners in verbetering

Gemeenten en integriteit

Gemeenten die aan integriteit werken, ontwikkelen een sterke identiteit en een betrouwbare organisatie. Een integere gemeente werkt efficiënter en effectiever, omdat er een duidelijk profiel is en omdat klanten en burgers vertrouwen stellen in het bestuur en de organisatie.

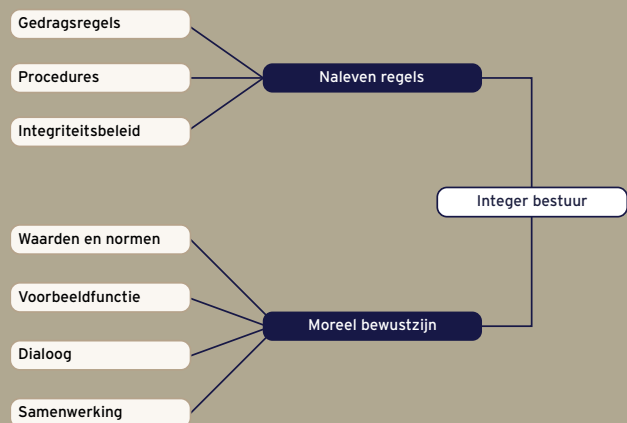
Van politiek ambtsdragers wordt een voorbeeldfunctie verwacht. In gemeenten die bewust aan integriteit werken, neemt de kans op het ontstaan van integriteitsschendingen sterk af. Dat is van grote waarde, want schendingen, hoe klein ook, hebben grote gevolgen, waaronder negatieve beeldvorming.

De rode draad

De inhoudelijke rode draad door dit programma is de **bijzondere positie van de gemeentelijke overheid en de bijzondere eisen die daarom worden gesteld aan raadsleden en bestuurders**. De kwaliteit van het openbaar bestuur is afhankelijk van degenen die daarin functioneren. De inwoners verwachten dat de gemeente eerlijk, betrouwbaar en onkreukbaar is. Alleen dan zullen zij hun vertrouwen in de gemeente stellen. De eisen vanuit wet- en regelgeving aan de integriteit van raadsleden en bestuurders komen aan de orde, evenals de gedragscode bestuurlijke integriteit van de gemeente. Een belangrijk deel van het programma is bestemd voor de specifieke aandachtsgebieden met betrekking tot het functioneren van raadsleden in het overheidsbestuur. Bijvoorbeeld: omgaan met vertrouwelijke informatie, het bekleden van nevenfuncties en wanneer een raadslid zich moet onthouden van stemming. Daarnaast komen actuele situaties aan de orde. Raadsleden kunnen te maken krijgen met zaken als agressie, zelfs geweld, of ondermijning vanuit criminele milieus. De theorie gaat pas leven bij het behandelen van praktijkvoorbeelden. Deze komen uitgebreid aan bod. Er is daarnaast ruimte voor het bespreken van eigen praktijksituaties en vragen. Tenslotte komt aan de orde hoe integriteit in deze raadsperiode onderhouden en geborgd kan worden.

Waarden en normen van goed bestuur

Al in 2009, bij de vaststelling van de Nederlandse code voor goed openbaar bestuur door de toenmalige minister en staatssecretaris van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, is integriteit benoemd als een kenmerk van deugdelijk overheidsbestuur. Integer bestuur



Figuur 1: Integer bestuur

ontstaat niet vanzelf, maar moet worden ontwikkeld. Het gaat om het naleven van regels, procedures en het vastgestelde integriteitsbeleid. Minstens zo belangrijk is het ontwikkelen van moreel bewustzijn: het voorkomen van oneigenlijke beïnvloeding en ongepast gedrag, het onderkennen van de waarden en normen van deugdelijk overheidsbestuur en het vervullen van een voorbeeldfunctie (figuur 1).

Het grijze gebied herkennen

Onze ervaring is dat veel integriteitsvraagstukken zich bevinden in het 'grijze' gebied, waarbij op voorhand niet meteen de beste handelwijze duidelijk is. De kunst is om dat grijze gebied te herkennen en daarover in dialoog met elkaar te gaan en te blijven gaan. Vaak gaat het hier over dilemma's. Een botsing van waarden. Wij beschouwen dat grijze gebied als waardevol. Want daar ontstaat het gesprek en de dialoog. Het gevaar ligt op de loer om juist hier te gaan moraliseren en te proberen de vraagstukken in

zwart en wit op te delen. Wij zijn ervan overtuigd dat dit vaak niet kan omdat elke situatie weer net anders is, maar ook dat te veel regels/afspraken kan betekenen dat mensen zich niet meer verantwoordelijk voelen voor hun gedrag.

Inzicht en handelen

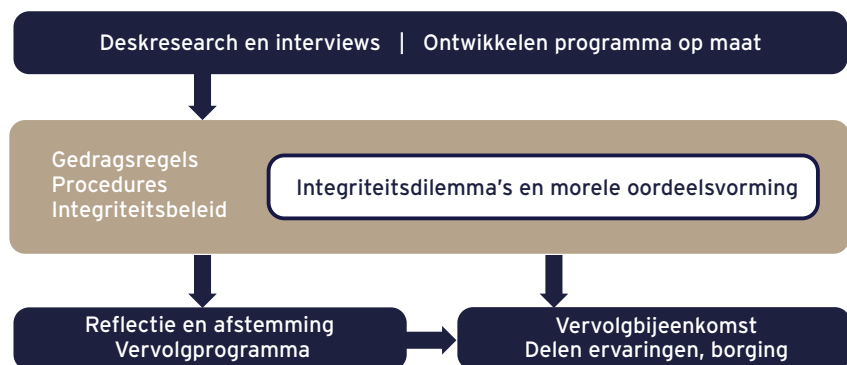
Het BMC-programma 'Wijs met integriteit' is gebaseerd op bovengeschetste visie en helpt de politiek ambtsdragers bij het vergroten van het inzicht in en het handelen bij integriteitsvraagstukken. Kern van onze aanpak is maatwerk. We sluiten daarbij aan op uw ervaring en gebruiken casuïstiek geënt op uw praktijk.

Voor u: maatwerk

Het programma 'Wijs met Integriteit' ziet er als volgt uit (figuur 2). Het bestaat naar keuze uit twee modules. U kunt ook alleen kiezen voor de eerste module.

De tweede module is bedoeld voor de verdieping (met de methode morele oordeelsvorming) en het bespreken van dilemma's uit de eigen praktijk. Tevens wordt een handelingsrepertoire aangeboden voor het geval zich een dilemma in de toekomst voordoet.

Praktijkvoorbeelden Praktijkcases



Figuur 2: Programma 'Wijs met Integriteit'

De bijeenkomst bestaat uit een avondprogramma van ongeveer 2 uur, met de volgende opbouw:

Duur	Onderwerp
30 minuten	Inleiding door de burgemeester over het belang van integriteit. Interactieve inleiding door de adviseur-trainer van BMC: <ul style="list-style-type: none"> • toelichting programma • informatie over integriteit • eerste casusbehandeling
60 minuten	Casuïstiek in twee subgroepen onder leiding van een adviseur-trainer van BMC aan de hand van een beproefde methodiek voor het gesprek over integriteit
15 minuten	Terugkoppeling en afronding (met waar nodig vervolgsafspraken)
15 minuten	Afsluiting door de burgemeester

De inhoud van het programma

Het programma over integriteit is gericht op bewustwording van integriteitsvraagstukken die actueel zijn of kunnen worden. Integer handelen is meer dan het volgen van de regels of de code. Aan de hand van praktische cases wordt voelbaar dat het in de praktijk niet zo duidelijk is welke keuze de juiste is. Vaak is het noodzakelijk om te kiezen tussen twee normen/waarden waardoor het dilemma ontstaat. Centraal staat het ontwikkelen van een moreel oordeel, door erover met elkaar de dialoog aan te gaan.

Welke praktijksituaties worden gebruikt, wordt in het voorbereidende gesprek afgestemd. Deelnemers kunnen bovendien eigen praktijksituaties inbrengen tijdens de bijeenkomst.

De praktijksituaties bevatten dilemma's die zich in de dagelijkse praktijk kunnen voordoen en imago schade tot gevolg kunnen hebben. 'Waar kun je tussen kiezen, welke waarden spelen hier

een rol, hoe maak je een goede afweging?' zijn vragen die aan de orde komen. In de subgroepen worden de cases behandeld met een methodiek waarbij het dilemma vanuit verschillende invalshoeken wordt bekeken.

Vervolgbijsamenkomst

Optioneel is een vervolgbijsamenkomst, waarin een intensievere methode behandeld en toegepast kan worden: de methode morele oordeelsvorming. Ook kan aandacht besteed worden aan cultuuraspecten die helpend zijn (dan wel belemmerend) voor het maken van 'integere' afwegingen. In onze ervaring is het belangrijk dat integriteit regelmatig op de agenda blijft staan. Immers, het gaat in de kern om het ontwikkelen van cultuur (houding en gedrag). Wanneer gekozen wordt voor een vervolgbijsamenkomst dan zal uiteraard eerst een afstemmingsoverleg plaatsvinden met uw burgemeester en griffier.

Informatiemap

In de informatiemap die de deelnemers krijgen uitgereikt besteden wij aandacht aan de praktische Integriteitswijzer voor politiek ambtsdragers van het Bureau Integriteitsbevordering Openbare Sector (BIOS).



dr. M. (Marcel) Boogers
senior adviseur
hoogleraar Universiteit Twente
06 - 41 38 79 07
marcel.boogers@bmc.nl



drs. J. (Hans) Slooijer MSM CMC
senior adviseur
06 - 20 43 61 47
hans.slooijer@bmc.nl



drs. J. (Jannie) Lammers
senior adviseur
06 - 21 85 82 23
jannie.lammers@bmc.nl

Het expertiseteam Integriteit van BMC bestaat uit ervaren adviseurs met uiteenlopende achtergronden: Marcel Boogers, Hans Slooijer, Jannie Lammers, Hans Schonewille, Gerdien Kok, Roy Vervoort, Jasper de Wit en Marike Bezema. Zij zijn lid van de expertisegroep integriteit van BMC en hebben verscheidene trainingen integriteit verzorgd voor raadsleden en bestuurders, en voor ambtenaren.

Wilt u meer informatie of een afspraak maken?

Neem dan contact op met **Hans Slooijer** op telefoonnummer (033) 496 52 00.

Kijk voor meer informatie ook eens op onze website www.bmc.nl/wijs-met-integriteit